အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၂၀၊

မောင် ဒေါနု -၁-

ပန်းချီ - ဦးဘကြည်
ဓါတ်လမ်း - မောင်းနို

ရွှေသွေး ဂျာနယ်

၁၃၃၃ ခု၊ ကဆုန်လဆုတ် ၆ ရက် (၁၅-၅-၇၁)

ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင်ရှိသော ဝေသာလီပြည်ကြီး၌ ကုန်သည် လုလင်ပျို မောင်ဒေါနုနှင့်

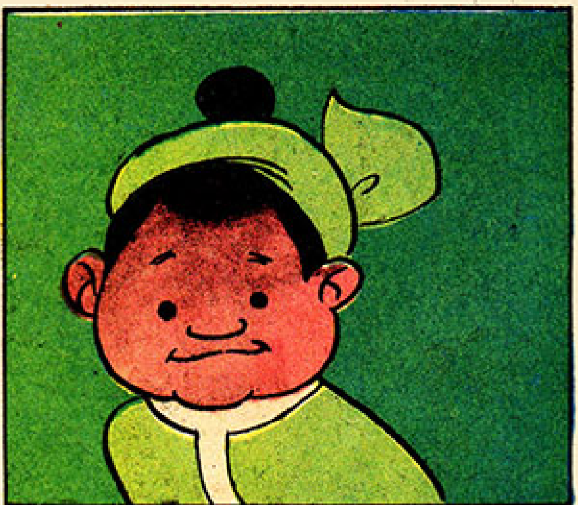

မောင်ရာဂ အမည်ရှိ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် ရှိလေသည်။

သူတို့သည် လှေတစင်းစီဖြင့် အဖော်ပြု၍ ကုန်ရောင်း ထွက်လေ့ရှိကြသည်။

စနေနေ့တိုင်း ထုတ်ဝေသည်။

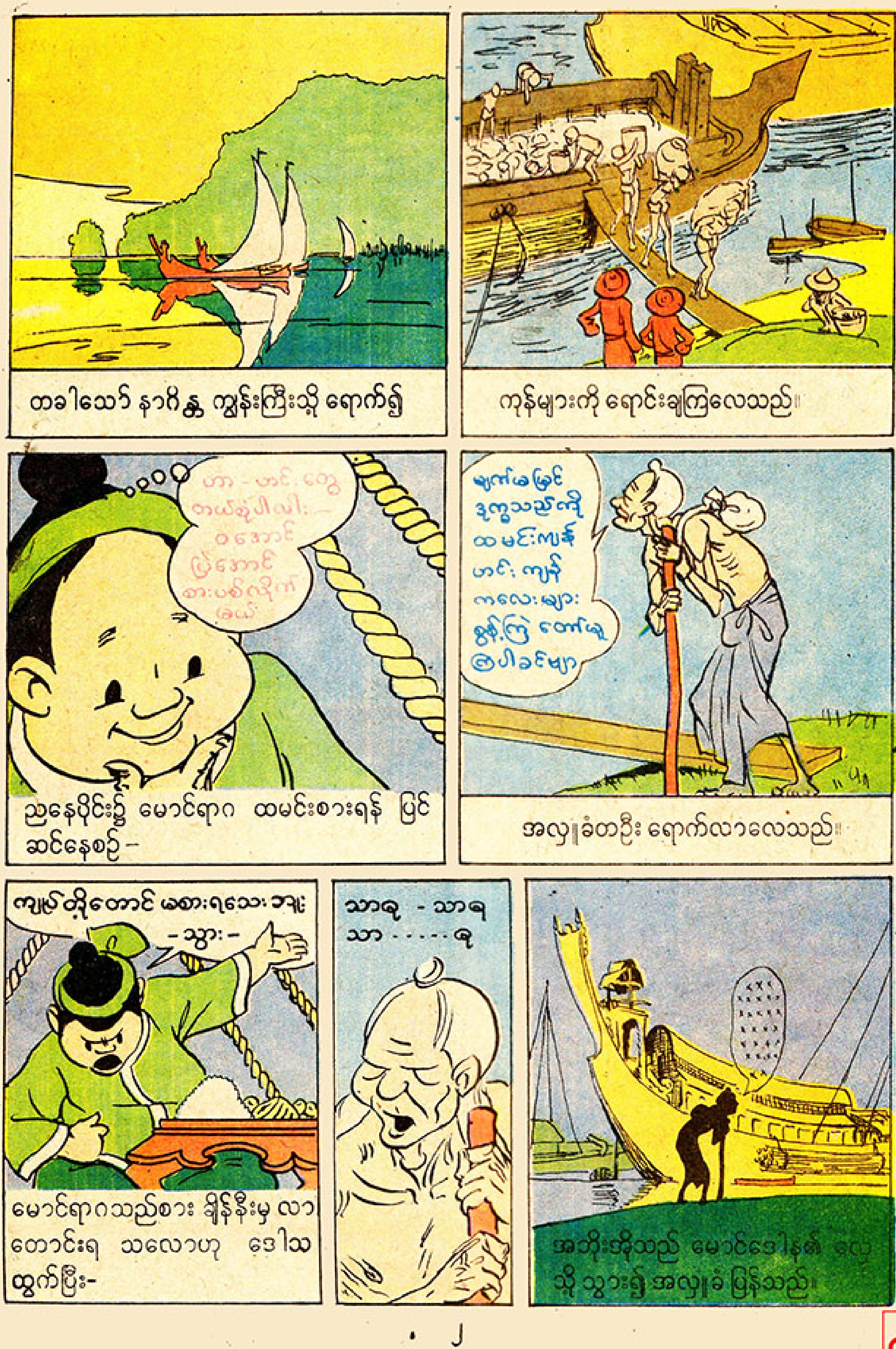
တခါသော် နာဂိန္ဒ ကျွန်းကြီးသို့ ရောက်၍
ကုန်များကို ရောင်းချကြလေသည်။
ဟာ – ဟင်း တွေ
တယ်စုံပါလား –
စအောင်
ပြအောင်
စားပစ်လိုက်
ဖြယ်
ညနေပိုင်း၌ မောင်ရာဂ ထမင်းစားရန် ပြင်ဆင်နေစဉ် –
မျက်မမြင်
ဒုက္ခသည်ကို
ထမင်းကျန်
ဟင်းကျန်
ကလေးများ
စွန့်ကြဲတော်မူ
ကြပါခင်ဗျာ
အလှူခံတဦး ရောက်လာလေသည်။
ကျုပ်တို့တောင် မစားရသေးဘူး
– သွား –
မောင်ရာဂသည်စား ချိန်နီးမှ လာ တောင်းရ သလောဟု ဒေါသ ထွက်ပြီး–
သာဓု – သာဓု
သာ . . . . ဓု
အဘိုးအိုသည် မောင်ဒေါနှင့် လှေ သို့ သွား၍ အလှူခံ ပြန်သည်။

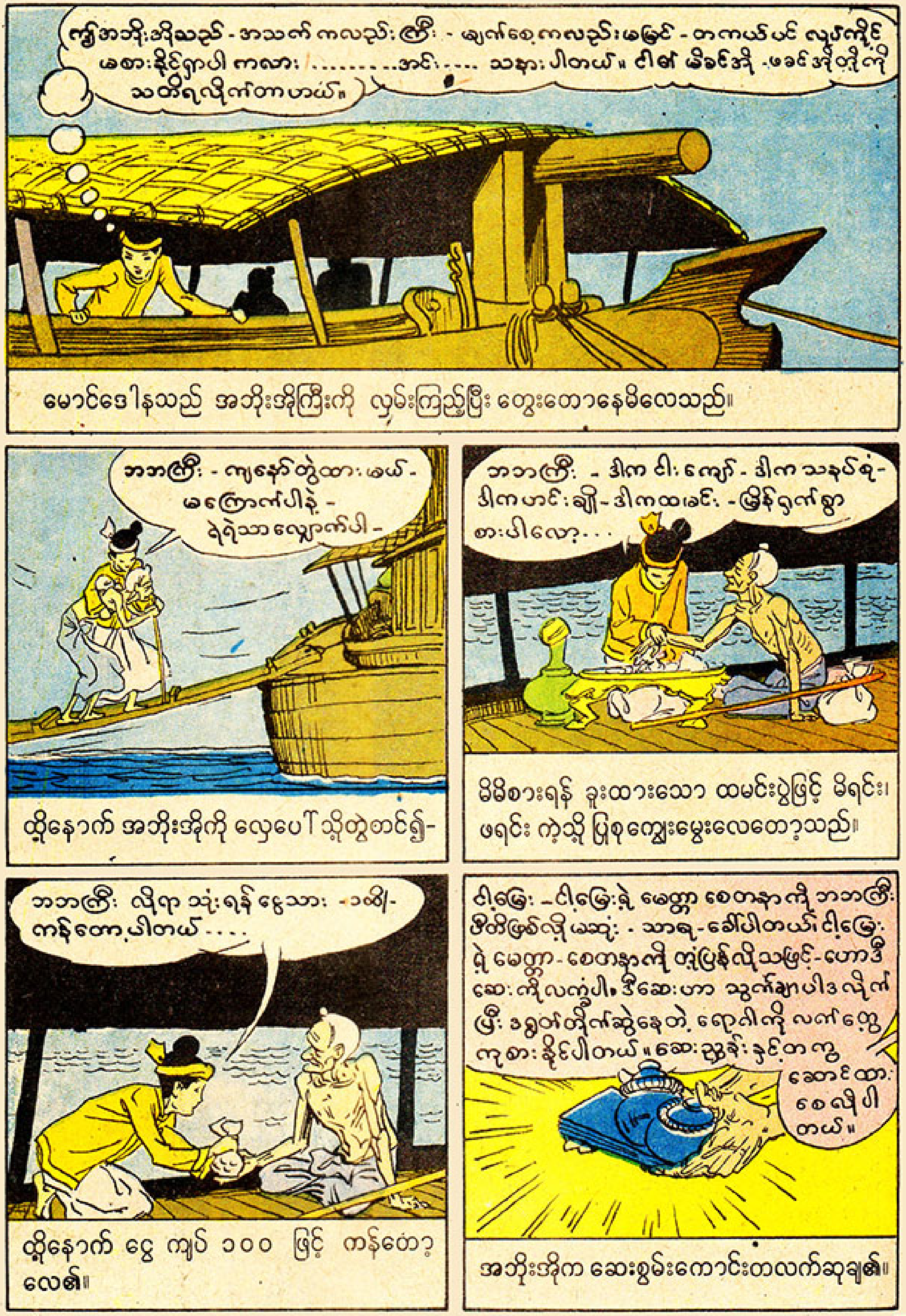

ဤအဘိုးအိုသည် - အသက် ကလည်း ကြီး - ချက်စေ့ကလည်းမမြင် - တကယ်ပင် လှုပ်ကိုင် မစားနိုင်ရှာပါ ကလား ....အင်း.... သနားပါတယ်။ ငါ၏ မိခင်အိုဖခင်အိုတို့ကို သတိရလိုက်တာဟယ်။
မောင်ဒေါနသည် အဘိုးအိုကြီးကို လှမ်းကြည့်ပြီး တွေးတောနေမိလေသည်။
ဘဘကြီး - ကျနော်တွဲထားမယ် - မကြောက်ပါနဲ့ - ခုရဲ့သာလျှောက်ပါ -
ထို့နောက် အဘိုးအိုကို လှေပေါ် သို့တွဲတင်၍-
ဘဘကြီး - ဒါက ငါးကျော် - ဒါက သနပ်ရဲ့ - ဒါကဟင်းချို - ဒါကထမင်း - မြိန်ရှက်စွာ စားပါလော့...
မိမိစားရန် ခူးထားသော ထမင်းပွဲဖြင့် မိရင်း၊ ဖရင်း ကဲ့သို့ ပြုစုကျွေးမွေးလေတော့သည်။
ဘဘကြီး လိုရာ သုံးရန် ငွေသား ၁၀၀ - ကန်တော့ပါတယ်....
ထို့နောက် ငွေ ကျပ် ၁၀၀ ဖြင့် ကန်တော့လေ၏။
ငါ့မြေး - ငါ့မြေးရဲ့ မေတ္တာ စေတနာကို ဘဘကြီး ဗိုက်ဖြစ်လို့ မသုံးရ - သာရ - ခေါ်ပါတယ်၊ ငါ့မြေး ရဲ့ မေတ္တာ - စေတနာကို တုံ့ပြန်လိုသဖြင့် - ဟောဒီ ဆေး ကိုလက်ခံပါ။ ဒီဆေးဟာ သွက်ချာပါဒ လိုက် ဖြီး ခရွတ်တိုက်ဆွဲနေတဲ့ ရောဂါကို လက်တွေ့ ကုစားနိုင်ပါတယ်။ ဆေးညွှန်း နှင့်တကွ ဆောင်ထား စေလိုပါတယ်။
အဘိုးအိုက ဆေးစွမ်းကောင်းတလက်ဆုချ၏။

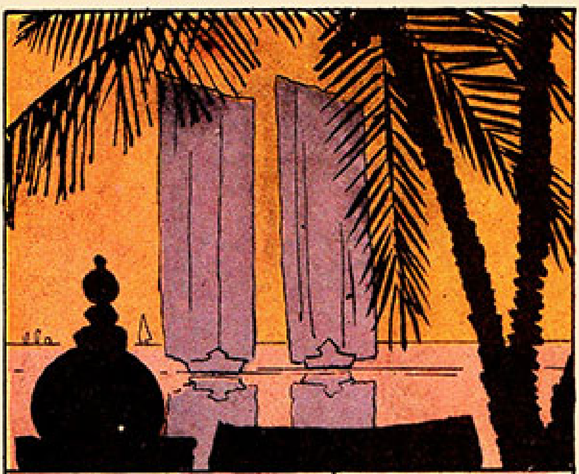

တဖန် ခရီးဆက်ကြပြန်ရာ နာဂိန္ဒကျွန်းတဖက်

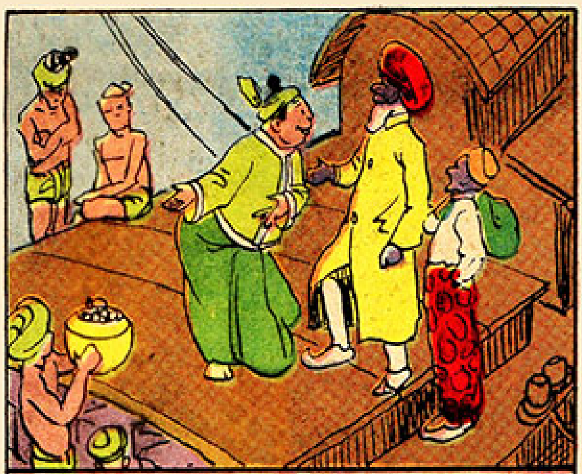

သို့ဆိုက်ရောက်ပြီး ရောင်းဝယ်ကြပြန်သည်။

ညနေ ထမင်းစားချိန်တွင် သွက်ချပါဒဝေဒနာ စွဲကပ် နေသော အဘိုးအိုတဦး ရောက်လာပြီး -

အလှူခံသည်ကိုမောင်ရာဂက စိတ်ဆိုးပြီး နှင်လွှတ်၏။

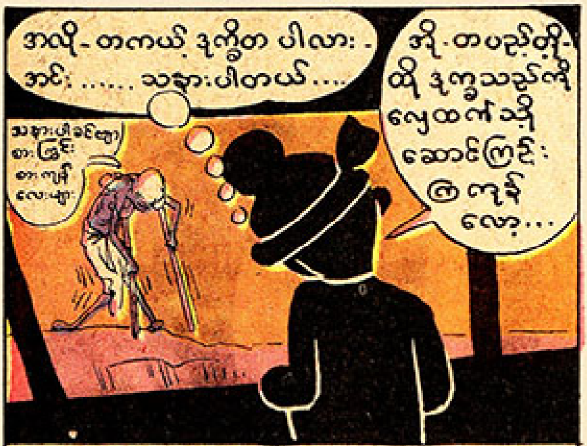

အဘိုးအိုလည်း မောင်ဒေါနှ၏လှေဘက် သွား တောင်းပြန်လေသည်။

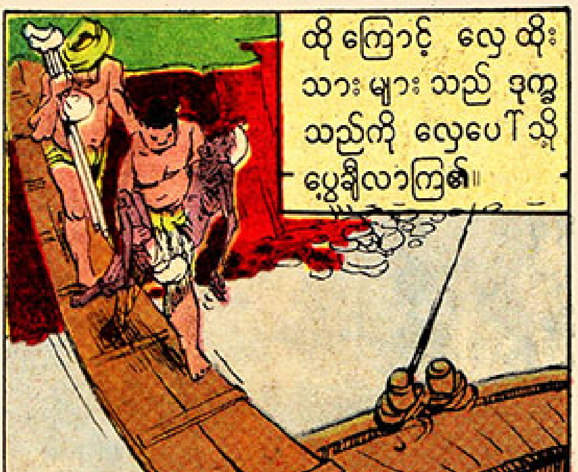

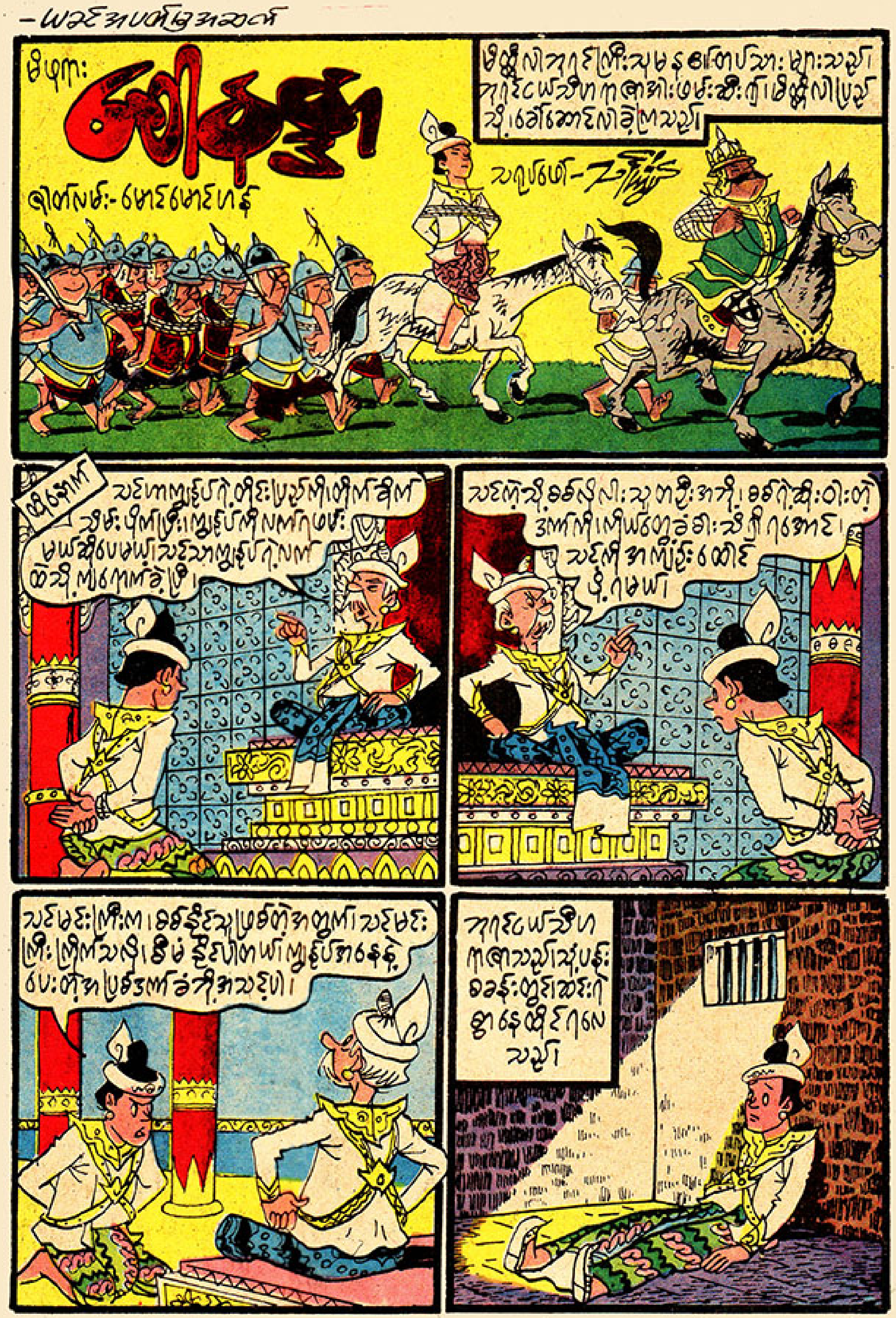
မိဖုရား
သရုပ်ဖော် -
ထိုနောက်
သည်။

နေထွက်မှ နေဝင်သည့်တိုင်၊ ကျောက်များ ခွဲရခြင်း၊
ကျောက်များကို ဝေးလံစွာ သယ်ရခြင်းများကိုလည်း၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ ခံရပြန်လေသည်။
အရှင်မင်းကြီး ကျောက်သယ်ရတာ ပင်ပန်းလွန်းလှပါတယ်၊ ကျွန်တော်မျိုး သယ်ပေးပါ့မယ် ဘုရား၊
ဘာဖြစ်လို့ သူများကို သယ်ပေးရတာလဲ ကွာ—
အမယ်လေးဗျ—
ဖြန်း
မင်းတို့လက်ထဲမှာဆိုတော့၊ မင်းတို့ကြိုက်သလို လုပ်ကြသေးတာပေါ့ကွာ - ဟင်း -
ဟဲး-ဟဲး-ဟဲး-
အညံ့စား အစားအစာများကို၊ မဝတဝ စားရပြန်သည်။
အင်း- ဒီလောက်ညံ့တဲ့ အစားအစာတွေကို ငါက ဘယ်လို မျိုချပါ့မလဲ၊

အိပ်ရာပြန်ဝင်တော့လည်း အကျဉ်းထောင်ကြမ်းပြင်တွင် ဆင်းရဲသားအိပ်ပျော်ရသည်။
ငါ ကြာကြာနေရရင် သေသွားမယ်ထင်တယ်။
ငါ့အပြစ်ပါ။
ခံရတာပါ။
ငါမှားတယ်- ငါမှားတယ်-
ဒါပေမယ့် သူ့စကားကို ငါနားမထောင်ခဲ့ဘူး။
မဖြစ်ဘူး။
အလို- မောင်တော့်ဆီက စာပါလား။

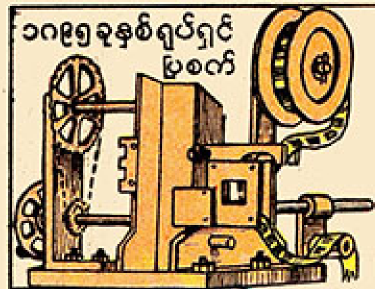

မြန်မာ ရုပ်ရှင်

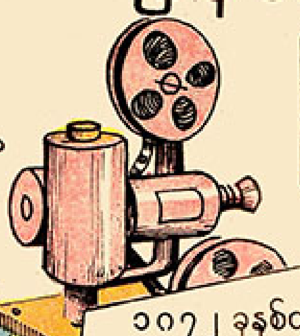

၁၈၇၂ ခုနှစ်တွင် သောမတ်အေအယ်ဒီဆင်သည် ဓာတ်ပုံငယ်ကလေးများကို ရစ်လုံးဖြင့်ရစ်၍ လက်ဖြင့် လှည့်ကာ ပြသသော ရုပ်ရှင်မှန်အိမ်ကလေးတခုကို တီထွင်လိုက်သည်။ သူသည် ၁၈၈၉ ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံးရုပ်ရှင်ကို ပြသနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၁၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာပြည်၌ ရုပ်ရှင် စတင်ပြသည်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင်ကား မြန်မာပြည်၌ ပထမဆုံး ရုပ်ရှင်ပြသနိုင်လေပြီ။ စတင်ရိုက်ကူးပြသူမှာ လန်ဒန်အတ်ဦးအုန်းမောင်ဖြစ်သည်။ ပထမဆုံးဇာတ်ကား "မေတ္တာနှင့် သူရာ" တွင် မင်းသား မင်းသမီးအဖြစ် မောင်ညိုပုနှင့် မအေးကြည်ခေါ် မရီတို့ ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ကြသည်။

၁၉၂၇-၂၉ ခုနှစ်များတွင် မြန်မာကာတွန်းဆရာကြီး "ရွှေးရိုး" အမည်ခံ ဦးဘကလေး၊ ဦးသိန်း(ဇဝန)နှင့် ကာတွန်းဆရာ ဦးဟိန်စွန်းတို့သည် ကာတွန်းရုပ်ရှင်ကားများကို စမ်းသပ်ရေးဆွဲ ရိုက်ကူးခဲ့ကြသည်။ ဦးဘဂျမ်းနှင့် ဦးဟိန်စွန်းတို့၏ "ကြက်တောင်ကွ" ကာတွန်းဇာတ်ကားကို ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ရုံတင်ပြသခဲ့သည်။ သည့်နောက်ပိုင်းတွင် လူငယ်ကာတွန်းဆရာများက ဆက်လက် ကြိုးပမ်းကြသော်လည်း ယနေ့တိုင် မြန်မာကာတွန်းရုပ်ရှင် မထွန်းကားသေးပေ။

ဖလင်ခေါ် ဓာတုဗေဒနည်း
ဖြင့်ဆေးသုတ်ထားသော ကော်ပြားများ

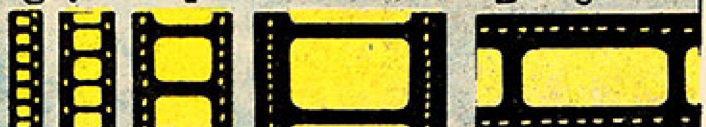

၈-မမ၊ ၁၆မမ၊ ၃၅မမ ၊ ၅၅.၆၂၅ မမ ၊ ၃၅ မမ
မမ = မီလီမီတာ - မြင်ကွင်းကျယ် ၊ ဗွီစတာဗွီရှင်း

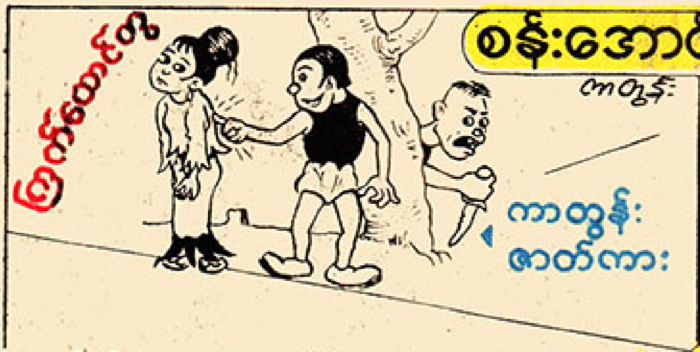

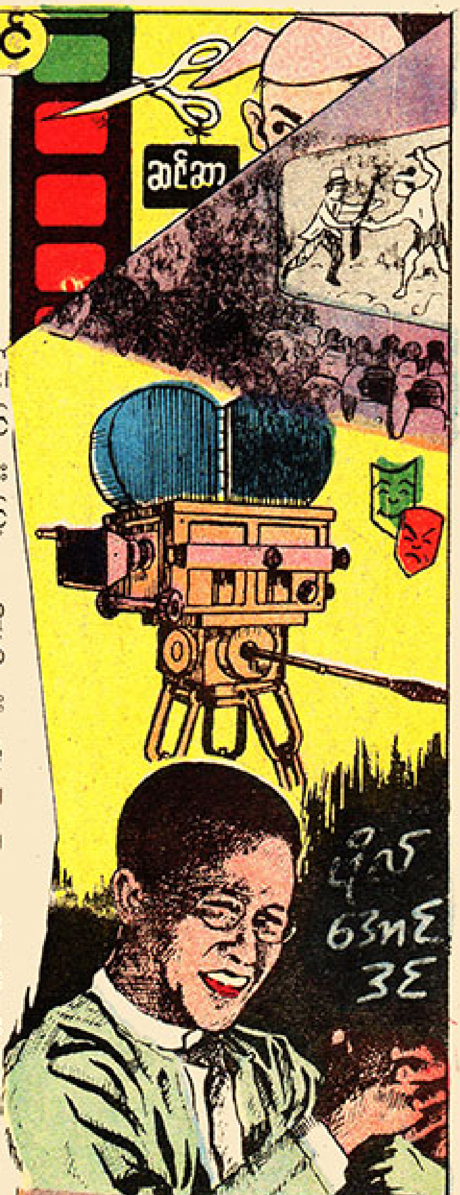

ရုပ်ရှင်ပညာတွင် ဓာတ်ပုံ၊ အသံ၊ ကားကူး၊ ကားဆေး၊ အခမ်းအနား ပြင်ဆင်မွမ်းမံမှုတို့လည်း ပါဝင်သည်။ ရုပ်ရှင်ရိုက်ရန် ဖလင်ကော်ပြားများကို ဓာတုဗေဒနည်းဖြင့် ဆေးသုတ်လိမ်းထားပြီး ရိုးရိုးအလင်းအမှောင် ရိုက်ကူးရန်နှင့် ဆေးရောင်စုံ ရိုက်ကူးရန်ဟူ၍ သီးခြားခွဲထားသည်။

ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးရာတွင် မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ လူကြမ်း၊ လူရွှင်တော် စသည်များ ပါဝင်ကြပြီး၊ ဇာတ်ကားပြီးမြောက်အောင် မူလ ဇာတ်လမ်းရေး စာရေးဆရာ၊ ဇာတ်ညွှန်းရေးဆရာ၊ သုတေသနပြုသူ၊ တည်ဆောက်ရေးသမား၊ ပန်းချီ အနုပညာ ဒါရိုက်တာ၊ အဝတ်အစားနှင့် မိတ်ကပ်ခြယ်သသူ၊ လျှပ်စစ် အလုပ်သမား၊ ဓာတ်ပုံဆရာ၊ ဖလင်အယ်ဒီတာ၊ ဒါရိုက်တာ စသူများက ဆောင်ရွက်ကြသည်။

အများပြည်သူတို့၏ နားမျက်စိရှေ့သို့ ရောက်မည့် မလိုလားအပ်သော အသုံးအနှုန်း အပြုအမူစသည့် ပြကွက်များကို စစ်ဆေးဖြတ်တောက်ရန် ဆင်ဆာအဖွဲ့ဟူ၍ ဖွဲ့စည်းထားသည်။

အကယ်ဒမီဆုခေါ် ''ရွှေစင်ရုပ်'' ဆုကို ထူးချွန်သော ဇာတ်ကား၊ မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ ဒါရိုက်တာ၊ ဇာတ်ပို့၊ ဓာတ်ပုံဆရာစသည့် ပညာသည်များကို ပေးရန် ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှစ၍ ကျင့်သုံးခဲ့ပေသည်။

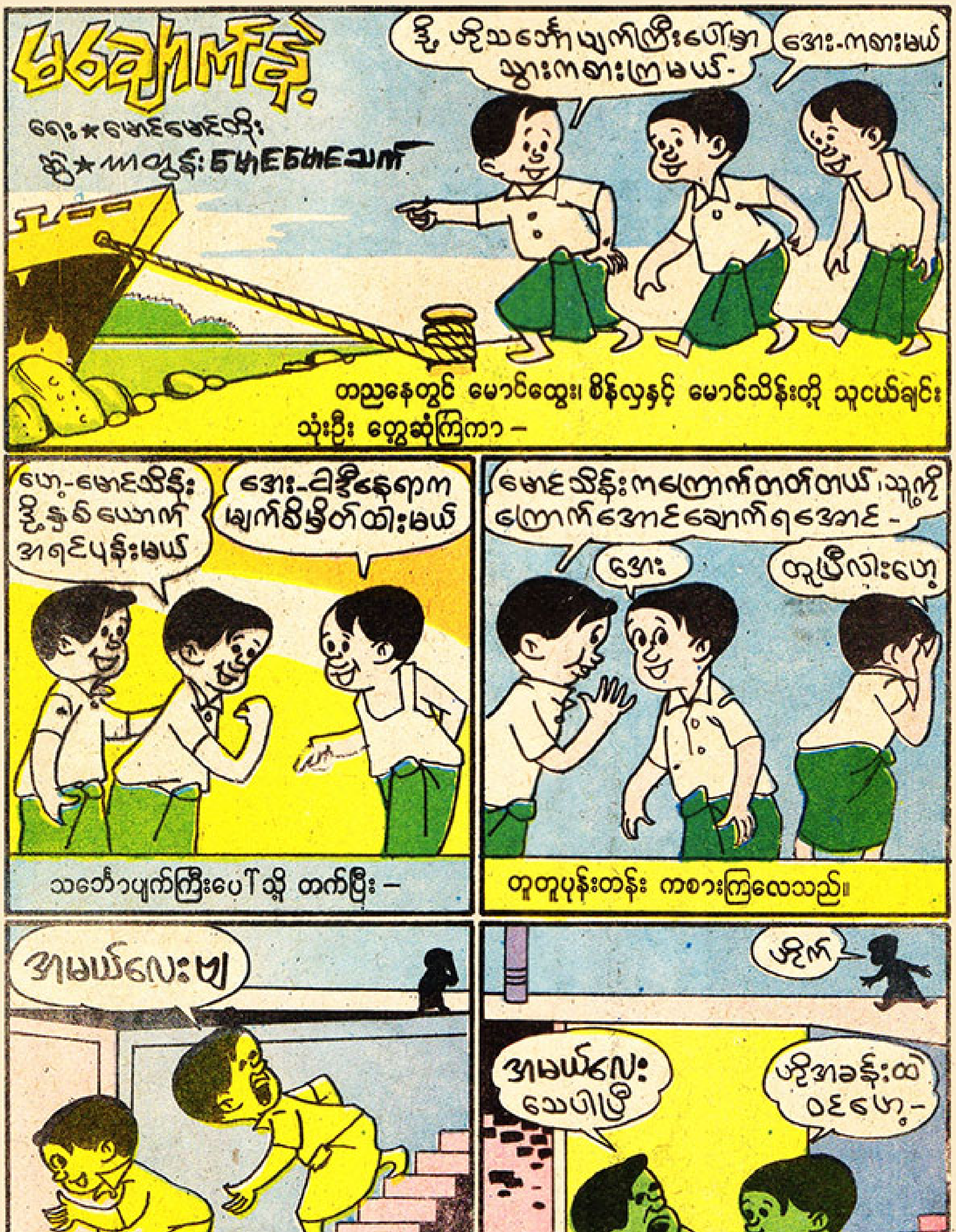
ရေး * မောင်မောင်တိုး
ဆွဲ * ဆရာလွန်း မောင်မောင်သက်
ဒို့ ဟိုသင်္ဘောပျက်ကြီးပေါ်မှာ သွားကစားကြမယ်-
အေး-ကစားမယ်
တညနေတွင် မောင်ထွေး၊ စိန်လှနှင့် မောင်သိန်းတို့ သူငယ်ချင်း သုံးဦး တွေ့ဆုံကြကာ –
ဟေ့-မောင်သိန်း ဒို့နှစ်ယောက် အရင်ပုန်းမယ်
အေး-ငါဒီနေရာက မျက်စိမှိတ်ထားမယ်
သင်္ဘောပျက်ကြီးပေါ်သို့ တက်ပြီး –
မောင်သိန်းကကြောက်တတ်တယ်၊ သူ့ကို ကြောက်အောင်ခြောက်ရအောင် -
အေး
တူပြီလားဟေ့
တူတူပုန်းတန်း ကစားကြလေသည်။
အမယ်လေးဗျ
ဟိုက်
အမယ်လေး သေပါပြီ
ဟိုအခန်းထဲ ဝင်ဟေ့-

ဟိုကောင်တွေဘာဖြစ်
သလဲမသိဘူး
လာကြပါအုံး-ဗျို့
ကယ်ကြပါအုံး
ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း
တွေမရှိတော့ဘူး
လုပ်ကြပါအုံး-ဗျာ
ဟား-ဟား
ဟား-
ဟိုကောင်တော့
သိတ်ကြောက်နေပြီ
စိန်လှနဲ့
မောင်ထွေး-ရေ
ဘယ်ထဲမှာလဲကွ
မောင်သိန်းနှင့်အတူ လူကြီး တယောက် လိုက်လာသည်။
သဘော်ပေါ်မှာ လူကြီးတယောက်
ရောက်နေတယ်
ထင်တယ်-
အေး-ကွ
ဘိနပ်သံကြား
တယ်တိတ်တိတ်နေ
ဟေ့-ဘာမှလဲမမြင်
ရဘူး မှောင်လါပြီကွ
ဒီအထဲမှာမြွေရှိယင်
ဒုက္ခဘဲ-ကွ
မြွေကိုက်ယင်မသေ
ပေမဲ့မျက်စိကန်း
တတ်တယ်လို့ကြား
ဖူးတယ်ကွ

ဒီအထဲကအော်သံ ကြားတာဘဦးရဲ့ မြန်မြန်လုပ်ပါ
ဟေ့ ကောင်လေးတွေ ဘာလုပ်နေတာလဲ ထွက်ခဲ့ကြ
အပေါ်ကခေါ်နေ ဖြကွ၊ လာကွာ ပြန်တက်မယ်
မောင်သိန်းလဲ တော်တော်ကြောက် နေပြီထင်တယ်ကွ
မင်းတို့ဘာဝင်လုပ်တာလဲ
တော်တော်ဆိုးတဲ့ကောင်လေးတွေ-
ကျွန်တော်တို့တူတူ ပုန်းတမ်းကစားတာပါ
ကြောက်တတ်တဲ့သူကို မနှောက်ရဘူး အကြောက်လွန်ပြီး သေတတ်တယ်
ဟုတ်ကဲ့
မင်းတို့နဲ့နောက်တခါ မကစားတော့ဘူး
ဒို့မနှောက် တော့ပါဘူးကွ ကတိပေးပါတယ်
အပြန်တွင် –

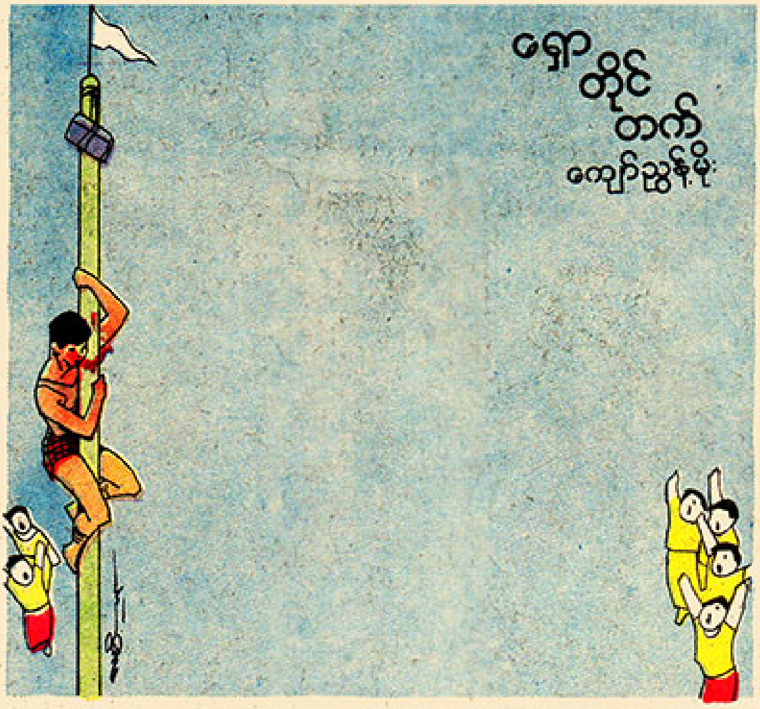

ရှောတိုင်တက်

ကျော်ညွှန့်မိုး

ရှောတိုင်တက် ပြိုင်ပွဲသည် မြန်မာ့ရိုးရာ အားကစားစစ်စစ်ဖြစ်သည်။တဦးချင်းဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့လိုက်ဖြစ်စေ ယှဉ်ပြိုင် နိုင်ကြသည်။ ဆိုင်းဝိုင်းကြီးဖြင့် တီးမှုတ် အားပေးလေ့ရှိသည်။

ရှောတိုင်တက် ပြိုင်ပွဲသည် ပဍွင်းခံ၊ ရှင်ပြု၊ ကထိန်ခင်း၊ စသော ပွဲလမ်းများ၌ မပါလျှင် မပြီးသော ပြိုင်ပွဲတရပ် ဖြစ်သည်။

တက်လိုက်လျှင် ရှော၍ကျနိုင်သဖြင့် ထိုတိုင်ကို ရှောတိုင်ဟု ခေါ်သည်။ အမြင့် ၁၅ တောင်ကျော်ရှိ၍ တိုင်အရင်းမှာ သုံးထွာခန့် လုံးပတ်ရှိသည်။ အတန် ရင့်သော ဝါးပိုးဝါးကို အသုံးပြုကြသည်။

ဝါးပိုး၏အဆစ်များကို သေချာစွာ အချောသပ်ထား၏။ ထိပ်ဆုံးအဆစ်ထဲတွင် ဝက်ဆီနှင့် ပဲဆီကို ဆတူရော၍ ကျိုချက်ကာ ထည့်ထားရသည်။ ထိုအဆစ်၏ အောက်ခြေမှ ကပ်၍ ဆီများ စီးကျစေရန်အတွက် အပေါက်ငယ် ၂၀ ခန့်ကို ခပ်စောင်းစောင်း ဖောက်ထားသည်။

ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင် သူတို့သည် ရှောတိုင်ထိပ်မှ အလံကို အောင်မြင်စွာ တက်ရောက်ယူနိုင်ရန် ကြိုးစားအားထုတ်ကြရသည်။ ဆုငွေကို အလံထိပ်၌ ချိတ်ဆွဲထားရှိသည်။

ရှောတိုင် တက်မည့်သူသည် ကိုယ်ခန္ဓာ ကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းမှု ရှိပြီး ခြေလက်မြဲမြံ သန်စွမ်းရန် လိုသည်။ မလျော့သော ဇွဲလုံ့လ နှင့်လည်း ပြည့်စုံရပေမည်။

မြင်းလှည်းကလေး

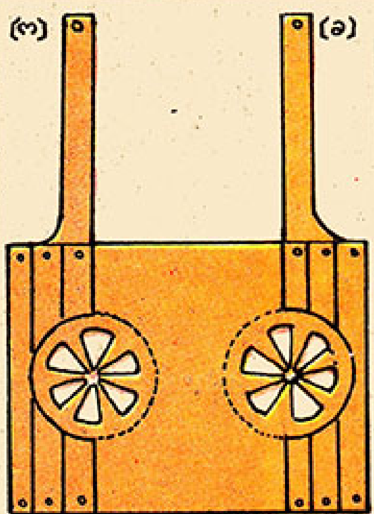

မြင်းနှင့် လှည်းပုံများကို စက္ကူထူတွင်ကပ်ပြီး ညှပ်လိုက်ပါ။ မျဉ်းစက်ပြထားသော နေရာကို ဓားဖြင့် ဖောက်ပါ။ က နှင့် ခ ကိုပူး၍ မြင်းကို အလယ်တွင် ထားကာ ကော်ကပ်ပါ။ တဖက်တွင် ပြထားသော မြင်းလှည်းအတိုင်း ဖြစ်လာမည်။

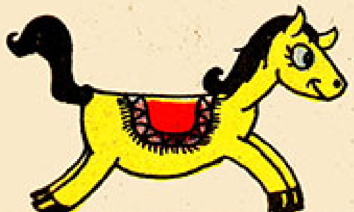

ဆရာနန်းလင်း

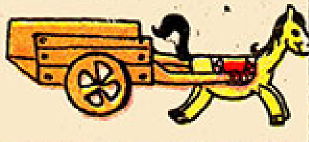

ချဉ်ပေါင်ကြော်

အောင်နိုင်ဝင်း

"ဟဲ့--နီတွတ်၊မိုးအေးတယ်၊ အနွေးအင်္ကျီသွားဝတ်စမ်း"

မိုး ပေါက် ကလေးများ တပေါက်ပေါက်ကျနေပုံကို ပြတင်းပေါက် မှ ငေး ကြည့် နေ သော ကျွန်တော်သည် အမေ့အသံကြောင့် လန့်သွားပါသည်။

"ဟုတ်ကဲ့အမေ" ဟု အမေ့ကို လှမ်းပြောကာ အခန်းထဲသို့ ပြေးဝင်သွားပြီး အနွေးအင်္ကျီ ယူဝတ်လိုက်ပါသည်။ မိုးအေးလျှင် ကျွန်တော် အအေးမိပြီး ဖျားတတ်ပါသည်။ ဤသည်ကို အမေက ကောင်းကောင်းသိပါသည်။ ကျွန်တော် ဖျားလျှင် ဒေါက်တာ လွှန်းဘား ဆိုသော ကု လား ဆ ရာ ဝန် ကြီး အမြဲ ရောက်လာတတ်သည်။သောက်စရာ ဆေးမျိုးစုံကို ပေးတတ်သည်။ တခါတရံ "ဆေးထိုးယင် မြန်မြန် ပျောက်သွားမယ်" ဟု ဆို ကာ ဆေး ထိုး ပေး တတ်ပါသည်။

တနေ့တွင် ကျွန်တော်မိုးရေထဲ ထွက်ကစားပါသည်။ ထိုနေ့ ညနေဘက်တွင် ကျွန်တော်ဖျားပါတော့သည်။

အမေက "မိုးရေထဲ ထွက်မကစားနဲ့ဆို၊ ပြောတာမရဘူး၊ ခုတော့ဖျားပြီ" ဟု ကျွန်တော့်ကို ဆူပါသည်။

ကျွန်တော်က "အမေရယ်--ဒေါက်တာလွှန်းဘားကို မခေါ်ပါနဲ့နော်၊တော်တော်ကြာ ဆေးထိုးနေရအုံးမယ်" ဟု ပြောပါသည်။

အ မေ က ကျွန် တော့် ကို "ရော့ဒီဆေးသောက်လိုက်၊ငြိမ်ငြိမ်နေ" ဟု ပြောပြီး ဆေးတိုက်ပါသည်။ ထိုကြောင့်ကျွန်တော်သည် အမေလှမ်းပေးသောဇွန်းကိုယူကာ ချက်ချင်းသောက်ချလိုက်ပါသည်။ပြီးတော့ ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ကွေးနေမိသည်။

ညဘက်သို့ ရောက်သော် အဖျား တက်လာပါသည်။ အမေက ကျွန်တော့်နဖူးကို လက်ဝါးဖြင့်စမ်းရင်း--

"ဟင်-- အဖျားတွေ တက်နေပါလား၊ မဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်ဘူး၊ မနက်ကျယင် ဒေါက်တာလွှန်းဘားကို ခေါ် မှဖြစ်မယ်" ဟု တိုးတိုးပြောပါသည်။

ကျွန်တော်က "ဒေါက်တာလွှန်း ဘား တော့ မ ခေါ် ပါ နဲ့၊ ကျွန်တော်ကြောက်တယ်" ဟု ပြောရာ--

အမေက "မခေါ်ပါဘူးသားရယ်--အိပ်အိပ်" ဟုဆိုကာ ကျွန်တော့်ကို စောင်နှင့် ပတ်ပေးပါသည်။ ပြီးနောက် သူ့ရင်ခွင်ထဲတွင် ပိုက်ထွေး ထားပါသည်။ အမေ့ရင်ငွေ့သည် ကျွန်တော့်ကို နွေးထွေးစေပါသည်။ အားရှိစေပါသည်။ အမေ့ကို ကျွန်တော် အလွန် ကျေးဇူးတင်မိပါသည်။

ကျွန်တော် နိုးလာပါသည်။ မိုးလည်းလင်းနေပါပြီ။ မကြာမီ ကျွန် တော် ကြောက် သော ဒေါက်တာ လွှန်းဘား ရောက်လာပါသည်။ ကျွန်တော့်နဖူးကို သူ့လက်ဝါးကြီးနှင့်စမ်းကာ--

"အာ-- ကိုယ် တော်တော်ပူတယ်" ဟု ပြောပါသည်။ ထို

နောက် ကျွန်တော့်ကို အဖျားတိုင်းကြည့်ပါသည်။ ''အဖျားတရာကျော်တယ်၊ သောက်ဆေး လိုက်ယူပါ'' ဟု ပြောပါသည်။ ထို့နောက် ဒေါက်တာလွှန်းဘား ပြန်သွားပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာပေါ်တွင် ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ကွေးနေပါသည်။ ထမင်းစားခန်းဘက်မှ ''ဟာ–ချဉ်ပေါင်ကြော်ဟင်းပါလား၊ ထမင်းစားမြိန်အုံးမှာဘဲ'' ဟူသော အဖေ့အသံကို ကြားလိုက်ပါသည်။ ချဉ်ပေါင်ကြော်ဆို၍ ကျွန်တော့်မှာ စားချင်စိတ်များ တဖွားဖွားပေါ်လာပါသည်။

ညနေဘက်တွင် ကျွန်တော် အတော် သက်သာလာပါသည်။ ထမင်းလည်း ဆာလာပါသည်။ ထို့ကြောင့် မီးဖိုချောင်ထဲသို့ ခြေဖျားထောက်ဝင်ကာ စားစရာ လိုက်ရှာမိပါသည်။ ကြောင်အိမ်ထဲတွင် ချဉ်ပေါင်ကြော်ဟင်းကို တွေ့သောကြောင့် သုံးလေးဇွန်း ခပ်စားလိုက်ပါသည်။ ပြီးနောက် အိပ်ရာသို့အသာပြန်လာပြီး ကွေးနေမိပါသည်။

ညဘက်တွင် ကျွန်တော့်ကိုယ်တွေ ခြစ်ခြစ်တောက်ပူလာပါသည်။ အမေနှင့်အဖေ ရောက်လာပြီး အမေက ကျွန်တော့်ကိုယ်ကို စမ်းကြည့်ကာ ''ကိုယ်တွေ သိပ်ပူနေတယ်။ ဆရာဝန်သွားခေါ်မှ ဖြစ်မယ်'' ဟုဆိုပါသည်။

မကြာမီ ဒေါက်တာ လွှန်းဘား ရောက်လာပါသည်။ ကျွန်တော့်ကိုစမ်းသပ်ကြည့်ပြီး ဆေးထိုးပေးပါသည်။ ဆေးထိုးပြီးသောအခါ ကျွန်တော့် တင်ပါးမှာ အောင့်လာပါသည်။

အမေက ''ဒီဆေးကပြင်းတယ်၊ နေအုံး၊ အမေရေနွေးအိတ်ကပ်ပေးမယ်'' ဟု ဆိုကာ ရေနွေးအိတ်သွားယူပါသည်။

အမေသည် ကျွန်တော့် တင်ပါးပေါ်သို့ ရေနွေးအိတ်ကို ညင်သာစွာ တင်ပေးပါသည်။ ကျွန်တော်က အမေ့ရင်ခွင်ထဲသို့ တိုးဝင်ကာ–

''နီတွတ်– ညနေတုန်းက ချဉ်ပေါင်ကြော်တွေ အမေမသိအောင် ခိုးစားမိလို့ ခုလိုအဖျားတက်ရတာပါ အမေရယ်'' ဟု အမေ့ကို ဝန်ခံမိသည်။

''အော် သားရယ်–သားနေကောင်းယင် သားကြိုက်တတ်တဲ့ချဉ်ပေါင်ကြော် အမေချက်ကျွေးမှာပေါ့။ နောက်ကို ခိုးမစားနဲ့နော်'' ဟု ဆိုပါသည်။

ကျွန်တော်က ''ဟုတ်ကဲ့ အမေ– သား နောက်ကိုဘယ်တော့မှ ခိုးမစားတော့ပါဘူး'' ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။

အမေသည် ကျွန်တော့်ကို ခွင့်လွှတ်သောမျက်နှာ၊ ကြင်နာသောမျက်လုံးတို့ဖြင့် ကြည့်နေပါသည်။

× × × ×

ထန်းတက်လုပ်သား

မားမားရပ်လို့ မတ်မတ်ထောင်၊
ခေါင်းစုတ်ဖွားနှင့် မြစိမ်းရောင်။

ပြောင်ပြောင်မဲမဲ ပြွတ်သိပ်ခဲ၊
ထန်းသီးကြီးတွေ ခိုင်လုံးတွဲ။

လှံ့လင့်ဖွဲ့နဲ့ လုပ်အားဆောင်၊
ထန်းပင်တက်တဲ့ လုပ်သားမောင်။

ထန်းတထောင်ကို နေ့ချင်းပြီး၊
တက်ကာ ဆင်းကာ ဓားနဲ့လှီး။

ထန်းတောကြီးက ခပ်ကျယ်ကျယ်၊
မောပေါင်ပန်းပေါင် ပြုံးရောင်ကြွယ်။

ဟိုပင်တွယ်လို့ သည်ပင်ကူး၊
မြင်းမူသားကွဲ့ ငထွေရွှူး။

မြူးမြူးရွှင်ရွှင် အလုပ်ခွင်၊
လူစွမ်းကောင်းတွဲ့ ဂုဏ်ထူးဆင်။

ရှင်ဘုရင်တောင် ချီးမြှောက်ရ၊
အလုပ်ဟူသမျှ ဂုဏ်ရှိစွ။

ဖိုးလမင်း

R. 517

ကသစ်

ကတ္တီပါပွင့် နီနီရဲရဲ ကလေးများနှင့် တူသော ကသစ်ပန်းတို့ ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်လန်းချိန်မှာ တပို့တွဲ တပေါင်းဆောင်းနှောင်းမှ နွေဦးသို့ ကူးပြောင်းချိန်ဖြစ်သည်။ အကိုင်းအခက်များ၏ အဖျားမှ ထွက်သော ပန်းခိုင် ကြီးများတွင် အဖူးအပွင့်တို့သည် ခရုပတ်လှည့်၍ ထွက်ကြသည်။ ပွင့်တံအခိုင်အရှည်သည် ၁၀-၁၂ လက်မပင် ရှိတတ်၍ အဖူးချွန်ချွန် များစွာပါဝင်ပြီးလျှင် ထိပ်ပိုင်းမှ အပွင့်များကစ၍ ပွင့်အာသည်။ ဖူးငုံနေစဉ် ပွင့်ချပ်ငါးခုအနက် နှစ်ခုသည် ယုန်နားရွက်ကလေးများသဖွယ် ထောင်၍ ချွန်ထွက် နေသည်။ ပွင့်အာချိန်တွင် ပွင့်ချပ် တခုသည် ထောင်နေ၍ နှစ်ခုက အတောင်နှင့် တူသည်။ ကျန်နှစ်ခုကမူ ခပ်လှဲလှဲနေသည်။ ထိုပွင့်ချပ်နှစ်ခုအကြားမှ ထိပ်ပိုင်းဝါသော အနီရောင် ဝတ်ဆံရှည်ရှည်များက ထောင်၍ထွက်နေသည်။

ကသစ်ပန်းသည် ရနံ့မရှိချေ။ သို့သော် ဝတ်ရည် ရွှမ်း သဖြင့် ပွင့်ချိန်၌ ကသစ်ပင် ထက်တွင် ကျေးငှက်များ တရုံးရုံး ရှိနေတတ်သည်။ ကသစ်ရွက်သည် အတန်ငယ်ကြီး၍ သုံးရွက်ဆိုင်ဖြစ်သည်။ အပွင့်မပွင့်မီ အရွက်ကြွေသည်။ သို့သော် အပင်အနေအထား လှပသဖြင့် ပွင့်ချိန်တွင် အရွက်ကင်းနေသော်လည်း ကြည့်ကောင်းနေသည်။ အပွင့်များ ကြွေပြီးနောက် မကြာမီ ရွက်သစ်များဖြင့် ဝေစီလာ၍ အဆစ်ရှိသော အသီးတောင့်များရှိသည်။

ခိုင်ပန်းစုံ

ကသစ်သည် အပင်ကြီးမျိုးဖြစ်သည်။ ကုန်းကသစ်၊ ရေကသစ်၊ တောင်ကသစ်၊ ပင်လယ်ကသစ်ဟူ၍ အမျိုးမျိုးရှိရာ များသောအားဖြင့် ပင်စည်အခေါက်ပွ၍ အဖုအထစ်များဖြစ်နေသော ကသစ်ဖုများတွင် ဆူးများရှိသည်။

ကသစ်ပွင့်၊ အရွက်၊ အခေါက်၊ အမြစ်တို့သည် ဆေးဖက်ဝင်သည်ဟု မြန်မာ ဆေးကျမ်းများတွင် ဆိုလေသည်။

တင့်တင့်

၂၅ ပြား

ရန်ကုန်မြို့၊ ၅၂၉-၅၃၁ ကုန်သည်လမ်း စာပေဗိမာန်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
ဦးထင်ကြီးက ကင်းလွတ်ခွင့် အမှတ် ၀၁၂၀၈ အရ တာဝန်ခံ ထုတ်ဝေ၍၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၃၆၁
ပြည်လမ်း၊ စာပေဗိမာန် ပုံနှိပ်တိုက် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၀၃၂)တွင် ဦးကျော်အုံးက ရိုက်နှိပ်သည်။

Read more Shwe Thway Journals at

➜ Click below link ➜

https://www.facebook.com/shwethwayjournal/